SELVITYS HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄSTÄ

SISÄLLYS

1. Poikkeamat hallinnointikoodin suosituksista
2. Yhtiökokous
3. Hallintoneuvosto
   3.1. Vaalivaliokunta
4. Hallitus
   4.1. Tarkastusvaliokunta
   4.2. Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta
5. Toimitusjohtaja ja johtoryhmä
6. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta
7. Kuvaus taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä

Selvitys Elon hallinto- ja ohjausjärjestelmästä tilikaudelta 1.1.–31.12.2015 perustuu Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin 2010 suositukseen 54 ja annetaan toimintakertomuksesta erillisenä. Elo noudattaa hallinnointikoodia työeläkeyhtiön toimintaan soveltuvin osin. Poikkeamat hallinnointikoodin suosituksista esitetään selvityksen alkuosassa. Listayhtiöiden hallinnointikoodi on luettavissa Arvopaperimarkkinayhdistyksen verkkosivuilta www.cgfinland.fi.

1. POIKKEAMAT HALLINNOINTIKOODIN SUOSITUKSISTA

Suositus 1: Yhtiökokouskutsu julkaistaan yhtiöjärjestyksen mukaisen määräajan puitteissa.

Suositukset 4, 8 ja 11–12: Työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (TVYL) mukaan hallituksen valitsee hallintoneuvosto noudattaen laissa ja yhtiöjärjestyksessä mainittua valintamenettelyä.

Suositus 10: Elon hallituksen jäsenten toimikausi on yhtiöjärjestyksen mukaan kolme vuotta.

Suositukset 14–15, 26, 29 ja 32: Hallituksen ja sen valiokuntien riippumattomien jäsenten määrä ja riippumattomuuden arviointi perustuvat lainsäädäntöön (TVYL). Hallituksen kokoonpanosta ja jäsenten kelpoisuusehdoista on säädetty laissa. Elon hallituksen jäseninä voi olla henkilöitä, jotka kuuluvat Elon merkittävien asiakasyritysten toimivaan johtoon tai hallintoon. Tämä johtuu Elon keskinäisestä yhtiömuodosta. Toimitusjohtaja ei voi kuulua hallitukseen.

Suositukset 16, 35, 38 ja 42–47: Noudatetaan, paitsi osakepalkitsemisen osalta. Keskinäisellä työeläkevakuutusyhtiöllä ei ole osakkeita.

Suositus 40: Noudatetaan, paitsi hallitus- ja valiokuntatyöskentelystä maksettavien palkkioiden osalta, joista päättää TVYL:in mukaan hallintoneuvosto.

Suositus 51: Elo noudattaa säännöksiä työeläkeyhtiön sisäpiirihallinnosta työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (TVYL) mukaisesti.

Suositus 55: Noudatetaan edellä mainituin poikkeuksin työeläkevakuutusyhtiöön soveltuvin osin.

2. YHTIÖKOKOUS

Elossa ylintä päätösvaltaa käyttävät osakkaat yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksessa on äänioikeus vakuutuksenottajilla. Lisäksi äänioikeus on kunkin työntekijän eläkelain mukaisen perusvakuutuksen piiriin kuuluvien vakuutettujen valitsemalla edustajalla.

Yhtiökokous päättää hallintoneuvoston jäsenten ja tilintarkastajien lukumäärästä ja valitsee hallintoneuvoston jäsenet ja tilintarkastajat sekä päättää tilinpäätöksen vahvistamisesta ja taseen osoittaman voiton käytöstä. Yhtiökokous päättää vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenille sekä toimitusjohtajalle. Lisäksi yhtiökokous päättää hallintoneuvoston jäsenten ja tilintarkastajien palkkioista sekä muista kokouskutsussa ilmoitetuista asioista.

Elon varsinainen yhtiökokous pidettiin 21.4.2015.

3. HALLINTONEUVOSTO

Työeläkevakuutusyhtiöllä tulee työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain mukaan olla hallintoneuvosto. Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa yhtiön hallintoa. Hallintoneuvosto päättää hallituksen jäsenten lukumäärästä ja valitsee hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä vaalivaliokunnan jäsenet. Se myös päättää hallituk-

sen ja vaalivaliokunnan palkkioista. Hallintoneuvostolle ei voida antaa muita tehtäviä kuin ne, jotka laissa on mainittu. Hallintoneuvoston työjärjestyksessä on kuvattu hallintoneuvoston kokoonpano, tehtävät ja kokouskäytännöt.

Elon hallintoneuvostoon kuuluu 54 jäsentä, jotka valitaan varsinaisessa yhtiökokouksessa. Jäsenen toimikausi on kolme vuotta. Jäsenistä on vuosittain erovuorossa kolmasosa. Hallintoneuvoston jäsenistä puolet valitaan työnantajia ja palkansaajia edustavien keskusjärjestöjen nimeämistä ehdokkaista. Työnantajien ja palkansaajien ehdottamista henkilöistä valittuja jäseniä on oltava yhtä monta.

Hallintoneuvosto valitsee vuosittain keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajat, joista yksi valitaan vakuutettuja edustavien jäsenten ehdotuksesta. Elon hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2015 kaksi kertaa, 26.3. ja 24.11. Hallintoneuvoston jäsenistä osallistui kokouksiin keskimäärin 76 prosenttia. Elon hallintoneuvoston kokoonpano esitellään vuosiraportin sivulla 94. Jäsenten osallistuminen hallintoneuvoston ja vaalivaliokunnan kokouksiin sekä niistä maksetut palkkiot on esitetty Elon palkka- ja palkkioselvityksessä osoitteessa www.elo.fi –Tietoa Elosta – Hallinto ja johto.

Hallintoneuvoston jäsenet sekä heidän puolisonsa, edunvalvottavansa ja määräysvallassa olevat yritykset lasketaan kuuluvaksi Elon lähipiiriin. Lähipiirin kanssa tehtävät liiketoimet käsitellään lähipiiriohjeistuksen mukaisesti. Elon johdon ja sen lähipiirin kanssa tehtävistä merkittävistä liiketoimista päättää aina Elon hallitus. Mahdolliset liiketoimet lähipiirin kanssa raportoidaan Elon verkkosivuilla.

3.1. VAALIVALIOKUNTA

Elolla on hallintoneuvoston valitsema vaalivaliokunta, jonka tehtävänä on valmistella esitykset hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenvalinnoista ja palkkioista. Vaalivaliokunnassa joko puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja valitaan vakuutettuja edustavien hallintoneuvostojäsenten ehdotuksesta.

Kuusijäseniseen vaalivaliokuntaan kuuluivat vuonna 2015 vakuutuksenottajien ehdottamina jäseninä Elon hallintoneuvostosta Ilkka Brotherus, Klaus Saarikallio ja Jouko Vehmas. Vakuutettujen ehdottamina jäseninä vaalivaliokuntaan kuuluivat Elon hallintoneuvostosta Håkan Nystrand, Mika Varjonen ja Jaana Ylitalo. Vaalivaliokunnan puheenjohtajana toimi Klaus Saarikallio ja varapuheenjohtajana Håkan Nystrand. Vaalivaliokunta kokoontui vuonna 2015 kaksi kertaa, 10.2. ja 6.10. Vaalivaliokunnan jäsenten osallistuminen kokouksiin oli keskimäärin 83 prosenttia.

4. HALLITUS

Elon hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä huolehtia, että kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain mukaan hallituksen tulee yhdessä toimitusjohtajan kanssa johtaa yhtiötä ammattitaitoisesti, terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden sekä luotettavaa hallintoa koskevien periaatteiden mukaisesti.

Hallituksen työjärjestyksessä ja yhtiöjärjestyksessä on lueteltu Elon hallituksen tehtävät. Elon hallitus mm.

- nimittää ja erottaa toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan, yhtiön johtoryhmän jäsenet, sijoitustoiminnan johtoryhmän jäsenet, sisäisen tarkastajan sekä lääketieteellisen johtajan ja päättää heidän toimisuhteensa ehdoista ja palkkioasioistaan
- päättää yhtiön organisaation päälinjoista
- hyväksyy yhtiön strategian ja budjetin sekä valvoo niiden toteutumista
- hyväksyy yhtiön henkilöstöstrategian ja palkitsemispolitiikan sekä henkilöstön tavoitepalkkiojärjestelmän periaatteet sekä arvioi ja valvoo niiden toteutumista
- hyväksyy sijoitussuunnitelman ja valvoo sijoitussuunnitelman toteutumista
- hyväksyy riskienhallintapolitiikan ja -suunnitelman ja valvoo niiden toteutumista
- hyväksyy sisäisen tarkastuksen tarkastussuunnitelman vuosittain
- arvioi yhtiön sisäisen valvonnan tilan vuosittain
- hyväksyy tilinpäätöksen
- päättää yhtiökokouksen koollekutsumisesta
- vahvistaa työeläkeyhtiöistä annetussa laissa edellytetyt kirjalliset toimintaperiaatteet.

Elon hallitus muodostuu työmarkkinaosapuolten, asiakkaiden ja sidosryhmien edustajista. Hallitukseen kuuluu kuusitoista varsinaista jäsentä ja neljä varajäsentä. Hallintoneuvosto valitsee hallituksen jäsenet ja varajäsenet toimikaudeksi, jonka pituus on kolme kalenterivuotta. Hallituksen jäsenistä puolet on työnantajakeskusjärjestöjen ja palkansaajakeskusjärjestöjen ehdottamia henkilöitä. Työnantajien ja palkansaajien ehdottamista henkilöistä valittuja jäseniä on oltava yhtä monta.

Hallitus valitsee kalenterivuodeksi kerrallaan keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajat, joista yksi valitaan vakuutettuja edustavien jäsenten ehdotuksesta. Hallituksen puheenjohtaja ja molemmat varapuheenjohtajat muodostavat hallituksen puheenjohtajiston.

Hallituksen apuna sen tehtävien hoidossa toimivat tarkastusvaliokunta sekä nimitys- ja palkitsemisvaliokunta.

Elon hallitus kokoontui 11 kertaa vuonna 2015. Hallituksen jäsenistä osallistui kokouksiin keskimäärin 83,5 prosenttia. Elon hallituksen kokoonpano esitellään vuosiraportin sivuilla 91–93. Jäsenten osallistuminen hallituksen ja sen valiokuntien kokouksiin sekä niistä maksetut palkkiot on esitetty Elon palkka-

ja palkkioselvityksessä osoitteessa www.elo.fi –Tietoa Elosta – Hallinto ja johto.

Hallituksen jäsenet sekä heidän puolisonsa, edunvalvottavansa ja määräysvallassa olevat yritykset lasketaan kuuluvaksi Elon lähipiiriin. Lähipiirin kanssa tehtävät liiketoimet käsitellään lähipiiriohjeistuksen mukaisesti. Elon johdon ja sen lähipiirin kanssa tehtävistä merkittävistä liiketoimista päättää aina Elon hallitus. Mahdolliset liiketoimet lähipiirin kanssa raportoidaan Elon verkkosivuilla.

4.1. TARKASTUSVALIOKUNTA

Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on seurata yhtiön taloudellista raportointia, sisäistä valvontaa, riskienhallinnan riittävyyttä ja asianmukaisuutta sekä sisäisen tarkastuksen toimintaa. Valiokunta seuraa myös tilintarkastajien työtä ja valmistelee tilintarkastajien valintaesityksen.

Hallitus valitsee keskuudestaan jäsenet valiokuntaan vuodeksi kerrallaan ja vahvistaa työjärjestyksen. Valiokunnan jäsenistä yhden tulee olla palkansaajien keskusjärjestöjä edustava, yhden työnantajien keskusjärjestöjä edustava ja yksi muu hallituksen jäsen. Vuonna 2015 Elon tarkastusvaliokuntaan kuuluivat Jari Karlson (puheenjohtaja), Heikki Kauppi ja Jussi Mustonen. Tarkastusvaliokunta kokoontui 4 kertaa ja jäsenten osallistuminen kokouksiin oli 100 prosenttia.

4.2. NIMITYS- JA PALKITSEMISVALIOKUNTA

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan tehtävänä on avustaa hallitusta valmistelemalla ja kehittämällä asioita, jotka liittyvät yhtiön palkka- ja palkitsemisjärjestelmiin sekä ylimmän johdon nimitys- ja palkitsemisasioihin. Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan muodostaa Elon hallituksen puheenjohtajisto. Vuonna 2015 nimitys- ja palkitsemisvaliokuntaan kuuluivat Pekka Sairanen (puheenjohtaja), Ann Selin ja Heimo J. Aho. Tiedonsiirron ja jatkuvuuden varmistamiseksi vuoden 2014 hallituksen puheenjohtaja, hallituksen jäsen Harri Miettinen osallistui nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan kokouksiin vuonna 2015. Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta kokoontui 9 kertaa ja jäsenten läsnäolo kokouksissa oli 100 prosenttia.

5. TOIMITUSJOHTAJA JA JOHTORYHMÄ

Toimitusjohtaja johtaa yhtiön hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Hallitus nimittää toimitusjohtajan.

Toimitusjohtaja johtaa yhtiötä ammattitaitoisesti, terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden sekä luotettavaa hallintoa koskevien periaatteiden mukaisesti. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Elon toimitusjohtaja on KTM Satu Huber (s. 1958). 1.1.–31.5.2015 toimitusjohtajana toimi FM, SHV Lasse Heiniö (s. 1951) ja Satu Huber oli tällöin varatoimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen. Toimitusjohtajan tarkemmat tiedot esitetään vuosiraportin sivulla 95.

Hallituksen nimittämistä johtajista muodostuva johtoryhmä avustaa toimitusjohtajaa yhtiön operatiivisessa toiminnassa ja toiminnan suunnittelussa. Johtoryhmä on mukana muun muassa yhtiön strategiaan, budjetointiin ja organisaatioon liittyvien asioiden valmistelussa hallitukselle.

Elon johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtajan lisäksi Mika Ahonen (lakiasiat, suunnittelu ja viestintä, compliance), Matti Carpén (asiakkuudet ja kanavat, ICT), Hanna Hiidenpalo (sijoitukset), Mikko Karpoja (aktuaaritoimi, vastuullinen vakuutusmatemaatikko), Erja Ketko (riippumaton riskienvalvonta ja business control), Sarianne Kirvesmäki (talous ja sijoitusriskien valvonta), Keijo Kouvonen (vakuutukset ja eläkkeet) ja Hilkka Malinen (HR). Johtoryhmän jäsenet esitellään tarkemmin vuosiraportin sivulla 95.

Elon sijoitustoiminnan tehtävänä on huolehtia työeläkevarojen tuottavasta ja turvaavasta sijoittamisesta. Tämän tehtävän toteuttamisesta huolehtii sijoitustoiminnan johtoryhmä. Elon sijoitustoiminnan johtoryhmän muodostavat Satu Huber (puheenjohtaja), Hanna Hiidenpalo, Erja Ketko, Sarianne Kirvesmäki, Jonna Ryhänen ja Timo Stenius.

Toimitusjohtajan ja johtoryhmiin kuuluvien henkilöiden palkitsemisesta päättää hallitus. Näitä koskevat tiedot on esitetty Elon palkka- ja palkkioselvityksessä.

Johtoryhmien jäsenet sekä heidän puolisonsa, edunvalvottavansa ja määräysvallassa olevat yritykset lasketaan kuuluvaksi Elon lähipiiriin. Lähipiirin kanssa tehtävät liiketoimet käsitellään lähipiiriohjeistuksen mukaisesti. Elon johdon ja sen lähipiirin kanssa tehtävistä merkittävistä liiketoimista päättää aina Elon hallitus. Mahdolliset liiketoimet lähipiirin kanssa raportoidaan Elon verkkosivuilla.

6. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Hallituksella on kokonaisvastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan tilan vuotuisesta arvioinnista. Hallituksen on säännöllisesti arvioitava hallintojärjestelmää, kirjallisia toimintaperiaatteita (ml. sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet) ja jatkuvuussuunnitelmaa. Hallitus hyväksyy sisäisen valvonnan periaatteet sekä riskienhallinnan yleiset periaatteet, vastuunjaon ja keskeiset linjaukset (riskienhallintapolitiikan) ja vuosittain yhtiön ohjaamiseen liittyvän riskienhallintasuunnitelman sekä seuraa siinä esitettyjen hallinnointitoimien edistymistä. Hallituksen apuna toimii tarkastusvaliokunta.

Toimitusjohtaja vastaa hallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä hallitukselle hyväksyttäväksi laadittavan, yhtiön keskeisiä riskejä koskevan riskienhallintasuunnitelman sisällön valmistelusta sekä riskienhallinnan seurannasta. Hänen tukenaan näissä tehtävissä on riippumaton valvonta, jonka muodostavat riippumaton riskienvalvonta ja business control, talous ja sijoitusriskien valvonta, aktuaaritoimi ja compliance.

Liiketoimintojen ja tukiyksiköiden johtajat vastaavat vastuualueensa sisäisestä valvonnasta, riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamisesta ja yhtiön riskienhallinnan linjausten ja toimintatapojen noudattamisesta. Liiketoiminnot osallistuvat yhtiön riskienhallintasuunnitelman laadintaan ja jatkuvuussuunnitteluun. Sisäinen tarkastus tukee yhtiön johtoa ja hallitusta tavoitteiden saavuttamisessa arvioimalla hallinto-, riskienhallinta- ja valvontaprosessien riittävyyttä ja tehokkuutta, antamalla suosituksia niiden parantamiseksi ja konsultoimalla niiden kehittämisessä.

Elossa toimii sisäisen valvonnan koordinointiryhmä, joka on toimitusjohtajan ja 2. ja 3. puolustuslinjan edustajien muodostama valmisteleva ja koordinoiva toimielin hyvän hallintotavan ja sisäisen valvonnan vahvistamiseksi. Ryhmä valmistelee, selvittää ja käsittelee tavallisesta liiketoiminnasta poikkeavia asioita.

Compliance-toiminta on osa Elon sisäistä valvontaa, jonka lähtökohtana on noudattaa viranomaisten antamia säännöksiä sekä yleisiä sisäisen valvonnan parhaita käytäntöjä. Compliance-toiminta on myös osa Elon riskienhallintaa, jossa sen tavoitteena on tukea liiketoimintaa erityisesti juridisten ja compliance-riskien hallinnassa sekä valvoa ja raportoida näistä tarkastusvaliokunnalle ja johdolle. Sääntöjen noudattamisen valvonnan lisäksi Elon compliance officer vastaa mm. Elon sisäpiiri- ja lähipiiriasioista sekä eturistiriitatilanteiden ehkäisemisestä.

7. KUVAUS TALOUDELLISEEN RAPORTOINTIPROSESSIIN LIITTYVIEN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTELMIEN PÄÄPIIRTEISTÄ

Elon taloudelliset raportit on laadittu työeläkeyhtiöiden kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja raportointia sääntelevien kirjanpito-, osakeyhtiö-, vakuutusyhtiö- ja työeläkevakuutusyhtiölain sekä vakavaraisuusrajan laskemista ja vastuuvelan kattamista koskevan lain, sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusyrityksen tilinpäätöstä ja konsernitilinpäätöstä koskevan asetuksen, kirjanpitoasetuksen, sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien laskuperusteiden sekä Finanssivalvonnan antamien määräysten ja ohjeiden mukaisesti.

Hallitus on hyväksynyt yhtiön riskienhallintapolitiikan sekä riskienhallintasuunnitelman, jossa huomioidaan taloudellisten riskien raportointi.

Elo julkistaa tilinpäätöksen ennakkotiedot ja virallisen tilinpäätöksen verkkosivuillaan. Vuoden puolivälissä julkistetaan osavuosiraportti kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta. Lisäksi Elo julkaisee suppeamman, sijoitustoimintaan ja vakavaraisuuteen keskittyvän osavuosiraportin ensimmäiseltä ja kolmannelta vuosineljännekseltä.

Hallitukselle, johdolle, viranomaisille sekä julkisuuteen tuotettavasta talousraportoinnista vastaa talous ja sijoitusriskien valvonta -yksikkö raportoitavasta toiminnosta riippumattomasti. Liikekulujen riippumattomasta raportoinnista vastaa riippumaton riskienvalvonta ja business control -yksikkö.

Talous ja sijoitusriskien valvonta -yksikkö raportoi yhtiön hallitukselle vähintään kuukausittain vakavaraisuuden tunnusluvut ja stressitestit, kokonaistuloksen synnyn ja käytön, sijoitukset tuottoineen markkina-arvoin ja riskin mukaan luokiteltuna, sijoitustoiminnan tavoitteet ja toteumat sekä sijoitussuunnitelman mukaiset riskirajat sekä niiden noudattamisen. Lisäksi hallitukselle on raportoitu kuukausittain kokonaisriskiasemasta ja vakavaraisuuden riskiluvuista yhtiön omien mallien perusteella.

Vakavaraisuustilannetta seurataan talous ja sijoitusriskien valvonta -yksikössä päivittäin ja johdolle raportoidaan useita kertoja viikossa vakavaraisuustilanne viranomaismääräysten sekä yhtiön omien mallien mukaisesti. Muut keskeisimmät yhtiön tuloksen ja sijoitustoiminnan tunnusluvut raportoidaan johdolle viikoittain. Omaisuuslajikohtaisista riskeistä ja tuotoista, mukaan lukien johdannaiset, raportoidaan viikoittain salkunhoitajille ja sijoitustoiminnan johtoryhmän jäsenille. Sijoitusjärjestelmissä ylläpidetään päivätasoinen positio, joten myös päivätasoinen raportointi voidaan tarvittaessa toteuttaa. Lisäksi talous ja sijoitusriskien valvonta -yksikössä seurataan päivittäin sijoitussuunnitelman mukaisia riskirajoja ja niiden noudattamista.

Elon kokonaisriskiaseman ja riskinkantokyvyn arvioinnissa keskeisimmät tunnusluvut ovat vakavaraisuuspääoman määrä suhteessa vastuuvelkaan (vakavaraisuusaste) ja vakavaraisuuspääoman määrä suhteessa säännösten mukaiseen vakavaraisuusrajaan (vakavaraisuusasema). Vakavaraisuuspääoman ja vakavaraisuuden tunnuslukujen laskenta on kuvattu tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa ja tunnuslukujen oppaassa. Muut taloudellisen raportoinnin kannalta merkittävimmät erät ovat vastuuvelan tuottovaade, sijoitusten arvostus ja sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin.

Vastuuvelan oikeellisuuden järjestelmissä, tilinpäätöksessä ja vakavaraisuusrajan laskennassa varmistaa aktuaaritoimi ja yhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko. Keskellä vuotta vastuuvelka arvioidaan talous ja sijoitusriskien valvonta -yksikössä, ja sen oikeellisuus varmistetaan työohjeilla, täsmäytysrutiineilla sekä tiiviillä yhteistyöllä aktuaaritoimen ja vastuulli-

sen vakuutusmatemaatikon kanssa. Tilinpäätöksessä TyEL-vakuutetun palkkasumman muutosprosentti on arvio, joka perustuu Arekista tehtyihin kantapoimintoihin sekä aktuaaritoimen analyyseihin. Vuoden aikana palkkasumman muutosta on arvioitu Eläketurvakeskuksen ennusteiden ja omien analyysien perusteella. Palkkasumman arvio vaikuttaa TyEL-vakuutuksen maksutuloon ja vastuuvelkaan, mutta sillä ei ole juurikaan vaikutusta yhtiön kokonaistulokseen. Tarkka vastuuvelka lasketaan vuosittain vuosilaskentojen valmistuttua.

Tilinpäätöksessä käytetyt sijoitusten arvot määritellään tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa kerrotun mukaisesti. Noteeraamattomien osakkeiden, pääomarahastojen, kiinteistörahastojen ja kiinteistöjen osalta talous ja sijoitusriskien valvonta -yksikkö varmistaa, että markkina-arvot on hinnoiteltu sovittujen periaatteiden mukaisesti. Sijoitusjärjestelmien markkina-arvojen ja luottoluokkien oikeellisuuden varmistamiseksi talous ja sijoitusriskien valvonta -yksikössä on säännöllinen täsmäytysrutiini. Markkina-arvojen määrittämiseen liittyy ajallista viivettä, mutta sen vaikutus on ollut vähäinen.

Yhtiön liikekirjanpitoon tehdään tilikauteen kohdistuvat jaksotukset ja pääkirjanpidon tiedot täsmäytetään osakirjanpidon järjestelmiin. Tilivuoden aikana täsmäytykset tehdään kuukausittain. Taloudellisten raporttien oikeellisuutta varmistetaan säännöllisillä täsmäytysrutiineilla eri lähdejärjestelmien ja tietovaraston kesken, työohjeilla, prosessikuvauksilla, hyvällä ammattitaidolla sekä tiiviillä yhteistyöllä ja tiedonkululla talous ja sijoitusriskien valvonnan- sekä sijoitusyksikön kesken.

Talousraportointiin, sijoitusriskien valvontaan, kirjanpitoon ja maksuliikenteeseen liittyvät operatiiviset riskit kartoitetaan puolivuosittain riskikartoituspalavereissa, joita koordinoi riippumaton riskienvalvonta ja business control -yksikkö. Tunnistettujen riskien vaikutusten merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä arvioidaan riskikohtaisesti sekä kullekin riskille laaditaan riskienhallintasuunnitelma ja seurataan sen toteutumista. Raportointi- ja valvontaprosessissa sekä kirjanpidossa ja maksuliikenteessä tapahtuneet läheltä piti- ja toteutuneet riskit raportoidaan compliance- tai operatiivisten riskien poikkeamaraportilla. Lisäksi riippumaton riskienvalvonta ja business control -yksikkö koordinoi vuosittain talous ja sijoitusriskien valvonta -yksikön jatkuvuussuunnitelman päivitykset.

HALLITUS

Puheenjohtaja
PEKKA SAIRANEN
s. 1957, KTM
johtaja, Domus Yhtiöt Oy

EK:n yrittäjävaltuuskunnan jäsen, Rakennustuoteteollisuus RTT:n johtokunnan jäsen, Puusepänteollisuus ry:n hallituksen puheenjohtaja, Metsäteollisuus ry:n hallituksen jäsen, Suomalaisen Työn Liiton johtokunnan varapuheenjohtaja, Perheyritysten liiton perheyritysvaltuuskunnan jäsen, Taloudellisen tiedotustoimiston (TAT) hallituksen jäsen, Turun kauppakamarin hallituksen jäsen, Keskuskauppakamarin valtuuston jäsen

1. varapuheenjohtaja
ANN SELIN
s. 1960, eMBA
puheenjohtaja, Palvelualojen ammattiliitto PAM ry

VVO-Yhtymä Oyj:n hallituksen jäsen, SAK:n hallituksen ja työvaliokunnan jäsen, Työttömyysvakuutusrahaston hallintoneuvoston puheenjohtaja, Koulutusrahaston hallintoneuvoston jäsen, UNI Global Unionin hallituksen puheenjohtaja ja työvaliokunnan jäsen, UNI Europan hallituksen jäsen

2. varapuheenjohtaja
HEIMO J. AHO
s. 1949, diplomiekonomi, kauppaneuvos
hallituksen puheenjohtaja, SKS Group Oy ja SKS Group:n tytäryhtiöt

EK:n vaalivaliokunnan jäsen, Kaupan Liiton vaalivaliokunnan puheenjohtaja, Elfving Oy:n hallituksen jäsen, EK:n yrittäjävaltuuskunnan jäsen ja vaalivaliokunnan puheenjohtaja, Nordean neuvottelukunnan puheenjohtaja, Perheyritysten liiton valtuuskunnan jäsen, Liikesivistysrahaston kannatusyhdistyksen hallituksen jäsen, Linturantasäätiön hallituksen puheenjohtaja, Helsingin seudun kauppakamarin valtuuskunnan ja vaalivaliokunnan jäsen, Keskuskauppakamarin valtuuskunnan jäsen, Helsingin Kauppakorkeakoulun tukisäätiön valtuuskunnan puheenjohtaja, Tekniikan Akatemian Elinkeinoneuvoston puheenjohtaja

EEVA-LIISA INKEROINEN
s. 1963, OTK
johtaja ja johtoryhmän jäsen, Teknologiateollisuus ry

Elinkeinoelämän Keskusarkiston Säätiön valtuuskunnan jäsen, Eläketurvakeskuksen edustajiston jäsen, Työttömyysvakuutusrahaston hallituksen jäsen

JARI KARLSON
s. 1961, KTM
talous- ja hallintojohtaja, Orion Oyj

Polttimo Oy:n hallituksen jäsen, Suomen eläinlääketieteen säätiön hallituksen jäsen

HEIKKI KAUPPI
s. 1955, diplomi-insinööri, MBA
toiminnanjohtaja, Tekniikan Akateemisten Liitto TEK ry

Akavan hallituksen jäsen, Ylemmät Toimihenkilöt YTN ry:n hallituksen puheenjohtaja, Akavan eläkepoliittisen työryhmän puheenjohtaja, Teollisuuden palkansaajat ry:n hallituksen jäsen

ANTTI KULJUKKA
s. 1961, VTM, eMBA
toimitusjohtaja, Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia

Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennian hallituksen jäsen, Finanssialan Keskusliiton hallituksen jäsen, Helsingin seudun kauppakamarin valtuuskunnan jäsen, Kadettikunnan talousjaoston jäsen, HelsinkiMission valtuuskunnan jäsen, Liikennevakuutuskeskuksen puheenjohtaja, Jääkärisäätiön hallituksen jäsen, Suunnistussäätiön valtuuskunnan varapuheenjohtaja

REIJA LILJA
s. 1954, Ph.D.
dosentti, Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulu

HALLITUS

OUTI LÄHTEENMÄKI-LINDMAN
s. 1965, OTK, VT
Senior Vice President, Outsourcing Division, Client Solutions, Accountor

Tilitoimistojen Työnantajayhdistyksen hallituksen jäsen

JORMA MALINEN
s. 1959, automaatiosuunnittelija
puheenjohtaja, Ammattiliitto Pro ry

Ammattiliitto Pro ry:n hallituksen jäsen, STTK:n hallituksen jäsen ja työvaliokunnan jäsen, Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turvan hallintoneuvoston puheenjohtaja, Työttömyysvakuutusrahaston hallintoneuvoston jäsen, Levin Matkailukeskus Oy:n hallituksen puheenjohtaja, Majvik Oy:n hallituksen jäsen, STTK-Lomat Oy:n hallituksen puheenjohtaja, Kustavin Matkailu Oy:n hallituksen jäsen, VVO-yhtymä Oyj:n hallituksen jäsen, Teollisuuden palkansaajat TP ry:n hallituksen puheenjohtaja, Palkansaajien tutkimuslaitoksen hallituksen jäsen

HARRI MIETTINEN
s. 1962, KTM
johtaja, Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta SOK Kenttäryhmä

Elinkeinoelämän Keskusliitto EK:n tutkimusvaliokunnan varapuheenjohtaja

ERKKI MOISANDER
s. 1953, ekonomi
pääjohtaja, LähiTapiola-ryhmä

Finanssialan Keskusliiton hallituksen varapuheenjohtaja, Osuustoiminnan neuvottelukunnan jäsen, Helsingin seudun kauppakamarin valtuuskunnan jäsen, Eurapcon hallituksen jäsen

JUSSI MUSTONEN
s. 1955, VTL
johtaja, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry

Etlatieto Oy:n hallituksen jäsen, EK-Tieto Oy:n hallituksen jäsen, Veronmaksajain Keskusliiton hallituksen jäsen, Suomalaisen Työn Liiton valtuuskunnan jäsen

ANTTI NEIMALA
s. 1963, varatuomari, LLM
varatoimitusjohtaja, Suomen Yrittäjät

Veronmaksajain Keskusliiton hallituksen jäsen

OLAVI NIEMINEN
s. 1952, optikko, hakanomi
hallituksen puheenjohtaja, Piiloset by Finnsusp Oy

Ocuspecto Oy:n hallituksen varapuheenjohtaja, Suomen Yrittäjien työmarkkinavaltuuskunnan puheenjohtaja, Perheyritysten liiton perheyritysvaltuuskunnan jäsen, Vs-Ely-keskuksen neuvottelukunnan jäsen, Turun Oppisopimustoiminnan neuvottelukunnan puheenjohtaja

SINIKKA NÄÄTSAARI
s. 1961, YTM
sosiaaliasioiden päällikkö, SAK ry

Eläketurvakeskuksen hallituksen jäsen, Tapaturmavakuutuslaitoksen liiton hallituksen jäsen, Vantaan kaupunginhallituksen jäsen

hallituksen jäsen 24.11.2015 alkaen

TIMO VALLITTU 24.11.2015 asti

HALLITUS

VARAJÄSENET

ANTTI AHO
s. 1969, KTM
toimitusjohtaja, Aava Terveyspalvelut Oy

Lääkärikeskus Aava Oy:n hallituksen puheenjohtaja, Medimagneetti Oy:n hallituksen puheenjohtaja, Uudenmaan Seniorikodit Oy:n hallituksen puheenjohtaja, Yhtyneet Laboratoriot Oy:n hallituksen puheenjohtaja, Kiinteistö Oy Lunan hallituksen varapuheenjohtaja, Kliinisen Kemian Tutkimussäätiön hallituksen jäsen, Kiinteistö Oy Vegan hallituksen jäsen, Lääkäripalveluyritykset ry:n hallituksen jäsen, Aho Group Oy:n hallituksen jäsen, Syöpäsairaala Docrates Oy:n hallituksen jäsen, Lasten ja nuorten lääkäriasema Pikkujätti Oy:n hallituksen jäsen, Yhtyneet Medix Laboratoriot Oy:n hallituksen jäsen, Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian hallintoneuvoston jäsen

JUKKA IHANUS
s. 1977, OTK
johtaja, STTK ry

Eläketurvakeskuksen hallituksen varajäsen, Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön hallituksen jäsen, Koulutusrahaston hallituksen puheenjohtaja

hallituksen varajäsen 24.11.2015 alkaen

JOUKO LIIMATAINEN
s. 1954, KTM ja fil. yo
varatoimitusjohtaja, Scandic Hotels Oy

Scandic Hotels Oy:n hallituksen jäsen, EK:n energiavaltuuskunnan jäsen, Matkailu- ja ravintolapalvelut MaRa ry:n hallituksen varajäsen

DANIELA YRJÖ-KOSKINEN
s. 1971, KTM
toimitusjohtaja, Novita Oy

Novita Oy:n hallituksen jäsen, TMA Tekstiili ja Muotialat ry:n hallituksen jäsen, Suomen Tekstiili & Muoti ry:n hallituksen jäsen

KATJA VEIRTO 24.11.2015 asti

HALLINTONEUVOSTO

Puheenjohtaja:
KLAUS SAARIKALLIO, s. 1955
hallituksen jäsen, Normek Oy

1. varapuheenjohtaja
HÅKAN NYSTRAND, s. 1955
puheenjohtaja, METO – Metsäalan Asiantuntijat ry

2. varapuheenjohtaja
ILKKA BROTHERUS, s. 1951
toimitusjohtaja, Sinituote Oy

Jäsenet:

VESA AALLOSVIRTA, s. 1961
järjestöpäällikkö, Metallityöväen Liitto ry

ANTTI HAKALA, s. 1967
johtaja, Ammattiliitto Pro ry

MARIA HANHO, s. 1982
toimitusjohtaja, Vaissi Oy

MIA HARKKO, s. 1971
pääluottamusmies, Kymen Seudun Osuuskauppa

JOHANNA HEIKKILÄ, s. 1962
henkilöstöjohtaja, Apetit Oyj

MAIJA HJELT, s. 1970
(21.4.2015 alkaen)
talousjohtaja, Veikkaus Oy

MARKKU HOLM, s. 1953
toimitusjohtaja, RTV-Yhtymä Oy

SAULI HUIKURI, s. 1958
toimitusjohtaja, Joutsen Media Oy

IRENE HÄMÄLÄINEN, s. 1956
vanhempi asiantuntija, TEAM Teollisuusalojen ammattiliitto ry

TIMO JAAKKOLA, s. 1953
toimitusjohtaja, Nestor Cables Oy

KAARLO JULKUNEN, s. 1955
2. varapuheenjohtaja, Palvelualojen ammattiliitto PAM ry

MERJA JUSELIUS, s. 1958
järjestelmäsuunnittelija, henkilöstön edustaja, Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo

TERO JUSSILA, s. 1958
talousjohtaja, Maintpartner Group Oy

JUSSI JÄRVENTAUS, s. 1951
toimitusjohtaja, Suomen Yrittäjät ry

ESKO JÄÄSKELÄINEN, s. 1956
toimitusjohtaja, Suur-Seudun Osuuskauppa

PEKKA KAMPMAN, s. 1962
rakennuttajapäällikkö, Y-säätiö

OLAVI KAUKONEN, s. 1956
toimitusjohtaja, A-klinikkasäätiö

ANTTI KEMPPI, s. 1978
toimitusjohtaja, Kempinvest Oy

ISMO KOKKO, s. 1971
neuvottelujohtaja, Insinööriliitto IL ry

MARKKU KOSKINEN, s. 1962
toimitusjohtaja, Koskisen Oy

TAPIO KUITTINEN, s. 1959
toimitusjohtaja, Ideal Keittiöt Oy

KALLE KUJANPÄÄ, s. 1969
talousjohtaja, Finn-Power Oy

VELI-MATTI KUNTONEN, s. 1965
(21.4.2015 alkaen)
puheenjohtaja, Suomen Elintarviketyöläisten Liitto SEL ry

HEIKKI KYNTÄJÄ, s. 1952 (21.4.2015 alkaen)
talousjohtaja, Atria Oyj

VILLE LAINE, s. 1970
toimitusjohtaja, Lojer Oy

TIMO LEHTINEN, s. 1964
talousjohtaja, YIT Oyj

TIMO LEPISTÖ, s. 1959
toimitusjohtaja, Nordic Morning Oyj

OTTO MIKKONEN, s. 1949
teollisuusneuvos

TIMO MÄKI-ULLAKKO, s. 1963
toimitusjohtaja, Pirkanmaan Osuuskauppa

HEIKKI NIKKU, s. 1956
president, CGI Nordic

MARKKU PALOKANGAS, s. 1957
johtaja, Ammattiliitto Pro ry

ANTTI PELTONEN, s. 1954
toimitusjohtaja, Kolster Oy Ab

TERHI PENTTILÄ, s. 1972
toimitusjohtaja, Länsilinjat Oy

KUSTAA PIHA, s. 1978 (21.4.2015 alkaen)
toimitusjohtaja, Med Group Oy

MARKO PIIRAINEN, s. 1975 (21.4.2015 alkaen)
puheenjohtaja, Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry

KATARIINA POSKIPARTA, s. 1961
(21.4.2015 alkaen)
toimitusjohtaja, Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö

KYÖSTI PÖYRY, s. 1952
toimitusjohtaja, Paperinkeräys Oy

PEKKA RANTAMÄKI, s. 1953
konsernijohtaja, Teknos Group Oy

ANSU SAARELA, s. 1978
talousjohtaja, Bauhaus & Co Ky

ANTTI SAHI, s. 1956
toiminnanjohtaja, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

KIMMO SIMBERG, s. 1959
toimitusjohtaja, Etelä-Pohjanmaan Osuuskauppa

KEIJO TARNANEN, s. 1972
lakimies, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry

MAIJA TERVONEN, s. 1952

JUKKA TIKKA, s. 1953
hallituksen puheenjohtaja, Länsi-Savo Oy

MIKA VARJONEN, s. 1974
toiminnanjohtaja, Tradenomiliitto TRAL ry

JOUKO VEHMAS, s. 1956
kauppaneuvos, Kymen Seudun Osuuskauppa

PENTTI VIRTANEN, s. 1964
toimitusjohtaja, FSP Finnish Steel Painting Oy

OLLI VORMISTO, s. 1967
toimitusjohtaja, Osuuskauppa Hämeenmaa

ANTTI YLIKORKALA, s. 1974 (21.4.2015 alkaen)
varatoimitusjohtaja, Attendo Terveyspalvelut

JANNE YLINEN, s. 1975
toimitusjohtaja, Kokkolan Halpa-Halli Oy

JAANA YLITALO, s. 1969
edunvalvontajohtaja, Palvelualojen ammattiliitto PAM ry

TOM KAISLA (21.4.2015 asti)
TAUNO MAKSNIEMI (21.4.2015 asti)
TUULA A. PAUNONEN (21.4.2015 asti)
HANNU TARSARANTA (21.4.2015 asti)

JOHTORYHMÄ

SATU HUBER
toimitusjohtaja
s. 1958, kauppatieteiden maisteri

YIT Oyj:n hallituksen jäsen, Työeläkevakuuttajat TELA ry:n hallituksen jäsen, Helsingin seudun kauppakamarin ja Keskuskauppakamarin valtuuskuntien jäsen, EVA:n ja ETLA:n hallitusten jäsen, Suomen Kulttuurirahaston hallintoneuvoston jäsen, Trilateral Commissionin jäsen, Strategic Committee of Agence France Tresorin jäsen, Svenska handelshögskolanin oppilaskunnan kuraattori, Hanken Centre for Corporate Governance Advisory Boardin jäsen

toimitusjohtaja 1.6.2015 alkaen

MIKA AHONEN
johtaja, lakiasiat, suunnittelu, viestintä ja compliance
s. 1967, oikeustieteen kandidaatti

MATTI CARPÉN
johtaja, asiakkuudet ja kanavat, ICT
s. 1960, diplomi-insinööri

Tieto Esy Oy:n hallituksen jäsen, Arek Oy:n hallituksen jäsen, LTC-Otso Oy:n hallituksen jäsen

HANNA HIIDENPALO
johtaja, sijoitustoiminta
s. 1966, kauppatieteiden maisteri

Suomen Kulttuurirahaston hallituksen jäsen ja raha-asiain toimikunnan puheenjohtaja, Lindström Invest Oy:n hallituksen jäsen, Kirkon eläkerahaston johtokunnan jäsen, Suomen Lääketieteen Säätiön hallituksen jäsen, Aalto-yliopiston ylioppilaskunnan taloustoimikunnan jäsen, Aalto-korkeakoulusäätiön sijoituskomitean jäsen, Diabetestutkimussäätiön varainsijoitusvaliokunnan jäsen

MIKKO KARPOJA
johtaja, aktuaaritoimi, vastuullinen vakuutusmatemaatikko
s. 1962, valtiotieteiden maisteri, SHV

ERJA KETKO
johtaja, riippumaton riskienvalvonta ja business control
s. 1967, kauppatieteiden maisteri, metsänhoitaja

SARIANNE KIRVESMÄKI
johtaja, talous ja sijoitusriskien valvonta
s. 1966, luonnontieteiden kandidaatti, MBA

KEIJO KOUVONEN
johtaja, vakuutukset ja eläkkeet
s. 1953, filosofian kandidaatti

Eläketurvakeskuksen edustajiston jäsen, Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turvan hallintoneuvoston jäsen, Huoltovarmuuskeskuksen vakuutuspoolin puheenjohtaja

HILKKA MALINEN
johtaja, henkilöstöpalvelut
s. 1963, kasvatustieteen maisteri

Finanssialan Keskusliiton henkilöstön kehittämistoimikunnan varapuheenjohtaja ja työmarkkinatoimikunnan jäsen, Helsingin seudun kauppakamarin koulutus- ja työvoima-asiain valiokunnan jäsen

johtoryhmän jäsen 1.6.2015 alkaen

SIJOITUSTOIMINNAN JOHTORYHMÄ
toimitusjohtaja Satu Huber (puheenjohtaja)
johtaja Hanna Hiidenpalo
johtaja Jonna Ryhänen
johtaja Timo Stenius
johtaja Erja Ketko
johtaja Sarianne Kirvesmäki